

‘ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ’

1 ਸਮੂਹਣ 27-2 ਸਮੂਹਣ 2

ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਸ਼ਹੂਰ ਛੋਟੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ:

‘ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੋਟੇ ਨੇ ਪਿਛੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਪਿਤਾ ਜੀ ਮਾਲ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਮੈਨੂੰ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ। ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਜੀ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਸੱਭੋ ਕੁਝ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਕੇ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੌਲਿਆ ਗਿਆ ਅਰ ਉੱਥੋਂ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਬਦ ਚਲਣੀ ਵਿਚ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਂ ਉਹ ਸਭ ਖਰਚ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਕਾਲ ਧੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਹਤਾਜ਼ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਪਣਿਆਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਸੂਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰਨ ਲਈ ਘੱਲਿਆ। ਅਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੁੱਲੜਾਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਸੂਰ ਖਾਂਦੇ ਸਨ ਆਪਣਾ ਛਿੱਡ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕਿਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਦਿੱਤਾ’ (ਲੁਕਾ 15: 11-16)।

ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਘਰ ਕਿਉਂ ਛੱਡਿਆ ਸੀ? ਸਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਾਇਦ ਉਹ ਕੰਮ ਤੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਅੱਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਇਦ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਇਕ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਇਆ।

ਮੈਂ ਜਦ ਇਸ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਉਸਾਤ੍ਸੁ ਪੁੱਤਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਨ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਖੁਦਾ ਪ੍ਰਸਤ ਮਾਂ ਪਿਛੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਮੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਪ ਦੇ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਹਰ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੱਖਾਂ ਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਘਰੋਂ ਨੱਸ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਤੋੜਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਸੇ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦਾਰੂ ਪੀ ਕੇ ਉਹ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਤਾਂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਸਿਰਫ਼ ਜਵਾਨ ਲੋਕ ਹੀ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਫਾਹੀ ਵਿਚ ਫਸ ਗਏ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਕਈ ਮਾਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਜ਼ਾ ਚਲਾ ਗਿਆ’ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੰਗ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦ ਦੁਨੀਆਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਐਲਡਰਾਂ ਅਤੇ ਡੀਕਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਜਾਹਰ ਹੋਣ ਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਬੁਰਿਆਈ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਲਿਆਈ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ‘ਹਿੰਮਤ ਹਾਰ’ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6: 9) ਅਤੇ

ਕੁਝ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹੁਕਮ ਅਦੂਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਉਜਾੜ੍ਹ ਪੁੱਤਰ ਪਹਿਲਾ ਜਾਂ ਆਖਰੀ ਸ਼ਾਸ਼ਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਜਾਂ ਆਖਰੀ ਆਦਮੀ ਸੀ।

ਉਜਾੜ੍ਹ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਦਾਉਦ ਵੱਲ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਵੱਲ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ, ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੋਲਾਂ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਰਿਹਾ। ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਅਸੀਂ 1 ਸਮੂਏਲ 26 ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਦਾਉਦ ਵੱਲੋਂ ਸਾਉਲ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਛੱਡਣ ਤੇ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 27 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਦਾਉਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਭਈ ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਸਾਉਲ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਫੇਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮੈਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਕੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾ ਵੱਸਾਂ ਅਤੇ ਸਾਉਲ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੇਰੇ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਮੈਂ ਛੁੱਟ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਤਦ ਦਾਉਦ ਉਠਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੇ ਛੇ ਸੌ ਜੁਆਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗਥ ਦੇ ਰਾਜਾ ਮਾਓਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਆਕੀਸ਼ ਵੱਲ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਆਕੀਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਉਦ ਗੱਥ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਅਰਥਾਤ ਉਹ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਸਣੇ ਸੀ ... (ਆਇਤਾਂ 1-3)।

ਦਾਉਦ ਜਦ ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਭਗੋੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗੱਥ ਦੇ ਰਾਜੇ ਆਕੀਸ਼ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਸਰਣ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਦਾਉਦ ਨੇ ਪਾਗਲ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਟਕ ਕਰਕੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 21: 10-15)। ਹੁਣ ਕਰੀਬ ਨੌਂ ਸਾਲ ਗੁਜਰ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ। ਦਾਉਦ ਲਈ ਸਾਉਲ ਦੀ ਨਫਰਤ ਜੱਗ ਜਾਹਿਰ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਦਾਉਦ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਫੌਜ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਆਕੀਸ਼ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦਾ ਇਗਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਦਾਉਦ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਗੱਥ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਸੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਫਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ। ‘ਫਲਿਸਤੀਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਜੋ ਪੂਰਾ ਇਕ ਵਰ੍ਗ ਅਤੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਸਨ’ (27: 7)।¹

ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਨਾ ਅਛੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਲੋਕ ਕੌਣ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਿਨੇ ਵੱਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਨ। (ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਨ ਲਈ, ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਫਲਿਸਤੀਨ ਤੇ ਲੇਖ ਵੇਖੋ)। ਉਹ ਕਨਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। (ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਦਾਉਦ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਾਲਾ ਨਕਸਾ ਵੇਖੋ)। ਉਹ ਦਾਗੋਨ (1 ਸਮੂਏਲ 5: 2; ਅੱਧਾ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਮੱਛੀ) ਅਤੇ ਅਸਤਾਰੋਥ (1 ਸਮੂਏਲ 31: 10) ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਸਨ। ਫਲਿਸਤੀਨ ਦੇਸ਼ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿਚ ਤਾਂ ਛੋਟਾ ਸੀ (ਯਹੋਸ਼ੂਆ 13: 2 ਤੋਂ), ਪਰ ਵਪਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਫੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕ ਹਨ (ਵੇਖੋ 1 ਸਮੂਏਲ 13: 5)।

ਯਹੋਸ਼ੂਆ ਵੱਲੋਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨਮਾਈ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਹਿਰਾਂ ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ।² ਨਿਆਈਆਂ ਦੇ ਅਸਾਂਤਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਲੋਕ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ

(ਨਿਆਈਆਂ 10: 6, 7; ਆਦਿ)। ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਤਕ ਹਰੂਮਤ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਨਿਆਈਆਂ 13: 1)। ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਕ ਡਲਿਸਤੀ ਹਸੀਨਾ ਦਲੀਲਾਹ ਦਾ ਫਰੇਬ (ਤੁਲਨਾ ਨਿਆਈਆਂ 16: 4, 5) ਅਤੇ ਸਮਸੂਨ ਦੀ ਸਕਤੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਵੱਡੇਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਲਿਮਾਨਾ ਮਜ਼ਾਕ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ।

ਸਮੂਏਲ ਦੇ ਵਕਤ ਡਲਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਨੇ ਨੇਮ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਅਸਦੋਦ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਤਮੀਜ਼ੀ ਭਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਗੋਨ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।³ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਵੇਲੇ ਯਹੁਦਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਗਿਬਾਅਹ ਵਿਚ ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਛਾਉਣੀ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 10: 5), ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਦੇ ਸਨ (1 ਸਮੂਏਲ 13: 16–18)। ਇਸ ਲੜੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੜਾਈਆਂ ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੜੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਲੜਾਈਆਂ ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਜੇ ਡਲਿਸਤੀਨੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਭਾਵ ਖੁਦਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਨਾਨਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬਚਣਾ ਸੀ। ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਉਣ ਤੇ ਮੈਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਫਰਾਂ, ਅਧਰਮੀਆਂ, ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਰਹਿਣ ਲਈ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਿਆ। ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਉਜਾੜ੍ਹ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਉਦ ‘‘ਇਕ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਫਰ ਤੇ ਗਿਆ’’ ਜਿਹੜਾ ਭੁਗੋਲਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਨੈਤਿਕ, ਰੂਹਾਨੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਦੂਰ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਹਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ‘‘ਇਕ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚਲੋ’’ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ: (1) ਦਾਉਦ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ? (2) ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲੇ? (3) ਦਾਉਦ ਵਾਪਸ ਕਿਵੇਂ ਆ ਗਿਆ? ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਵਾਪਸ ਕਿਵੇਂ ਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਣ (1 ਸਮੂਏਲ 27:1-3)

ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਦਾਉਦ ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਗਿਆ?’’ ਇਸ ਦਾ ਸਾਫ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਉਲ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ (27: 1)⁴ ਉਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਤੇ ਦਾਉਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਉਲ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ (27: 4)। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕੱਟ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਪਰ 27: 1 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ਦਾਉਦ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਡੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ... ਅਤੇ ... ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।’’⁵ ‘‘ਦਾਉਦ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਡੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ’’? ਜਿੰਨਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

ਟਿੱਪਣੀ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ: ਖੁਦਾ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਯੋਨਾਥਾਨ, ਸਾਉਲ ਅਤੇ ਅਬੀਗੈਲ, ਸਭ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਦਾਊਦ ਹੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਗਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਸਾਉਲ ਤਕਰੀਬਨ ਨੌਂ ਸਾਲ ਤਕ ਦਾਊਦ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਨਾ ਦਿੱਤਾ’ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 23: 14)।

ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਪਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦਾ ਹੱਥ ਦੱਸਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਸਾਉਲ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀ ਸ਼ਬੂਤ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ (27: 1)?

ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਂ ਦਾਊਦ ਦੇ ਰਾਤ ਭਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਮੁਸੀਬਤ ਭਰੀ ਸਵੇਰ ਵਿਚ ਉੱਠਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਬੇਹੀ ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਮੀਟ ਦਾ ਨਾਸਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗ ਸੇਕਡਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਬਦਹਾਲੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤਰੇ ਚਿਹਰੇ ਵੇਖੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖਿਆਲ ਆਇਆ, “ਅਜਿਹਾ ਕਦ ਤਕ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਆਸੀਂ ਇਹ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ ਕਿ ਸਾਉਲ ਦੀ ਫੌਜ ਆ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਾਏ। ਲਾਨੂੰ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਤੇ। ਸਾਉਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤਦ ਤਕ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਨਾ ਲਵੇ।” ਹੋਕਾ ਭਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। “ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ।” ਵਕਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲੱਗਾ।

ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਭਈ ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਸਾਉਲ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਫੇਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮੈਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਕੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾ ਵੱਸਾਂ ਅਤੇ ਸਾਉਲ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਮੈਂ ਛੁੱਟ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਤਦ ਦਾਊਦ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਛੇ ਸੌ ਜ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗਥ ਦੇ ਰਾਜਾ ਮਾਓਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਆਕੀਸ ਵੱਲ ਲੰਘ ਗਿਆ (27: 1, 2)।

ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ‘‘ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ।’’ ਦਾਊਦ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀ ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰਤ ਹਨ: “ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਸਾਉਲ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਫੇਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹਦੇ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮੈਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਕੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾ ਵੱਸਾਂ ਅਤੇ ਸਾਉਲ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬੰਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮੇਰੇ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਹੱਥਾਂ ਮੈਂ ਛੁੱਟ ਜਾਵਾਂਗਾ।” ਜਦ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਟਿਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਬੇਹਤਰੀ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ: ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਡੋਲ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਖਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇ, ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ। ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਕਾਰਣ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਭਾਵ ਉਸ ਦੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਵਿਖਾਏ ਉਸ ਦੇ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਿਚ

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਮਨ ਲਈ ਰਾਹਤ (1 ਸਮੂਏਲ 27:4)

ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦਾ ਫਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਉਸ ਦਾ ਡੋਲਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫੌਰੀ ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਖਾਹਸ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਗਈ। 27:4 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਹਾਂ, ‘‘ਅਤੇ ਸਾਉਲ ਨੂੰ ਖਬਰ ਹੋਈ ਜੋ ਦਾਉਦ ਗੱਥ ਨੂੰ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਸੋ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਲੱਭਣ ਲਈ ਫੇਰ ਨਾ ਨਿੱਕਲਿਆ।’’ ਹੁਣ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਰ ਵਿਚ ਵੜ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਇਸ ਖੋੜ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਧੋਣ ਲਾਹ ਦੇਵੇਗਾ, ਚੈਨ ਨਾਲ ਸੌਂ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਹੀ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ: ਅਕਸਰ ਉੱਥੇ ਬ੍ਰਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਉਜਾਡੂ ਪੁੱਤਰ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਮੰਗਣਾ ਸੀ; ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਸੀ; ਜਦ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਫਲਿਸਿਆ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛੁਡਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਰਾਹਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਜਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬੋਝ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛੁਡਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਨੂੰ ਚੈਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਨਸੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਛੁੱਥ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਲਾ ਦਿਓ! ਮੈਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।’’ ਤਾਂ ਰਾਹਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਸਕੂਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਲਾ ਮੈਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਸਕੂਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਣ? ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਈਮਾਨਦਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ‘‘ਪਾਪ ਦੇ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ’’ (11:25) ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਪ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ‘‘ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ’’ ਕਈ ਵਾਰ ਬਾਹਰੋਂ ਓਨੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ ਜਿਨ੍ਹੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਕੀ ਦਿੱਕਤ ਹੈ? ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸੁਦਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਤੋੜ ਕੇ ਪਾਈ ਗਈ ਰਾਹਤ ਆਰਜ਼ੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਪਾਪ ਦੇ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਜੋ ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ’’ ਲਈ ਹੈ ਕਿਹਾ (KJV ਵਿਚ “for a season”) ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਲਈ ਹੀ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਫੌਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵੱਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਗਈ।

ਦੂਜਾ ਜਦ ਕੋਈ ਬੁਦਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਤੋੜ ਕੇ ਰਾਹਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਹਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਸਾਂ ਜੈਗੀ ਕਲਾਵਰ ਦੀ ਦੱਸੀ ਹਾਸ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਰੱਖਤ ਉੱਤੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਜੰਗਲੀ ਬਿਲੀ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਫੜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਖੜਾ ਆਦਮੀ

ਉਸ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾ ਸਕੇ। ਅਖੀਰ ਰੁੱਖ ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਉੱਤੇ ਪਿੱਛਦਾ ਹੈ: ‘‘ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਤਾਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਜਾਵੇ! ’’ ਜੈਗੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾ ਕੇ ਲੋਟ ਪੋਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ‘‘ਜੰਗਲੀ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਪੂਛਾ’’ ਤੋਂ ਫੜੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਮੀ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ।

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਕਤ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬ੍ਰਦਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਗਦੇ ਹੋਣ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ‘‘ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਬੱਸ ਸੈਨੂੰ ਛਟਕਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ’’ ਖਬਰਦਾਰ ਕੀਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾ ਰਹੇ ਹੋਵੋ।

ਜਾਣ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਸਰ (1 ਸਮੂਏਲ 27:5-30:6)

ਦਾਊਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਫੌਰੀ ਆਰਜ਼ੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਗਈ। ਆਓ ਹੁਣ ਦੂਰ ਤਕ ਅਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ।

ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਗੁਆ ਲਈ

ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਊਦ ਅਜ਼ਾਦ ਸੀ। ਇਹ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤਨਾਅ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਹੈ ਉਹ ਅਜ਼ਾਦ ਸਨ। ਹੁਣ ਓਟ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿਤੈਸੀ, ਗੱਥ ਦੇ ਰਾਜੇ ਆਕੀਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰਹਿਣੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। 27:5 ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਕੀਸ ਦਾ ‘‘ਟਹਿਲੂਆ’’ ਆਖਿਆ (1 ਸਮੂਏਲ 28:2; 29:8 ਵੀ ਵੇਖੋ)। 9 ਅਤੇ 10 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਗੱਥ ਸਹਿਰ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਆਕੀਸ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ¹⁶ ਦਾਊਦ ਵਰਗੇ ਅਜ਼ਾਦ ਬੰਦੇ ਲਈ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਵੀ ਆਕੀਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਸਰਮਨਾਕ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਦ ਕੋਈ ਜਵਾਨ ਘਰੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਐਸ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਮੈਂ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ! ’’ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਜਦ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਸ਼ਗਾਬ ਪੀਣਾ ਜਾ ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹੀ ਆਖਦਾ ਹੈ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੌਣ ਹੁੰਦੇ ਹੋ! ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੈਂ ਆਪ ਹਾਂ! ’’ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਜਦ ਕੋਈ ਪਤੀ ਜਾ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਛਟਕਾਰਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹੀ ਆਖਦਾ ਹੈ, ‘‘ਮੈਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ! ’’ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਪ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਪੈਂਨ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਹੌਰੰਦ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਰਹੇ ਹਨ (ਯੂਹੀਨਾ 8:34; ਰੋਮੀਆਂ 6:16)। ਉਜਾੜ੍ਹ ਪੁੱਤਰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਖੀਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ‘‘ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕੋਲ’’ ਪਾਇਆ (ਲੂਕਾ 15:15)।

ਸਮਝੋਤੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ

ਫਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਬਦ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਦਾਊਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਘਟ ਗਿਆ। ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਸਾਲ ਤਕ ਦਾਊਦ ਦੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਦਾਊਦ ਦੇ ਉੱਥੋਂ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਗਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ

ہیراںیٰ ہاالیٰ کوئی گول نہیں ہے۔ عیسیٰ لئے کوئی ساہم لئے جی نہیں ہے۔ عیسیٰ پسند نہ ہوئے بخشنود کے عیسیٰ بھدا دی بندگی کیوں کیتی جا سکدی ہے؟ عیسیٰ لئے کوئی ویچ جی نہیں ہے۔ دس ہوکم تؤڑنا چرگا لگادا سی، دس ہوکم معاشرک چلنا کیوں معمکن سی।

ਜے ٹوسیں دنیا ایں ہاالیٰ رہیں کارہیں کارے ہے، تاں پھر ناال ٹھاڈے سببیت ویچ ویگاڑ آ جاؤ ہے (یوہننا 2: 15)۔ جے ٹوسیں ایسہ ہیسلا لائے ہے کہ کیمیتگی دی سببیت توں ڈھنڈی گول آرثیک ترے تے ساہل ہوئی ہے، تاں ایسہ بھدا ناال ٹھاڈے سببیت نہیں ہے۔ ویگاڑ کے دے دے گا (میرتی 6: 24)۔ جے ٹوسیں ویسلاسیاں ناال مئے ناال مئھا ڈاہ کے چلے ہے اتے ویسلاسیاں ناال کوئی سببیتی نہیں رکھے ہے تاں ایسہ بھدا ناال ٹھاڈے سببیت نہیں ہے۔ ویگاڑ کے دے دے گا (کورینسیاں 15: 33)۔ ایسہ ویچ ہیراںیٰ ہاالیٰ کوئی گول نہیں ہے۔ دنیا ایں ناال رہیں لئے ٹھانہ دنیا ایں ہاال ہی چلنا پا دے گا، دنیا ایں ہاال کیم کرنا پا دے گا اتے عیسیٰ ویسلاس کرنا پا دے گا جو دنیا ایں کر دی ہے۔ ٹھانہ عیسیٰ ناال میل سو ل کے رہیں پا دے گا۔ نتیجہ ایسہ ویچ ہاال ہی دی ہی کیمیت چھاٹیں پہنچی ہے۔

سुگال دے ٹرے تے مئے نہیں ہاال پسند ہے۔⁷ بصرپن ویچ مئے ڈنڈا ہوئے تے ہاال ہاال بلن دا ہیسلا کیتا سی۔ جد مئے آپلنی مان نہیں ہے۔ دیسیا تاں عیسیٰ نے کوش دے رہا ایس تے ویچا ر کرنا دے بھاگ دے نہیں ہے۔ ایسہ ہیسلا کرکے رئے ک دیتی سی کہ ‘‘پر یہ ہاال کر دے گا کیونکی؟’’ عیسیٰ جسمانے ویچ ہاال ہاال نہیں ہے۔ چرگی کماہی کرنا لئے ناایت کلہ ویچ کیم کرنا پائے ہے سی۔ میری مان سی دے دے میخے پھٹک رہی سی ‘‘تھی آپلنی سوپنا پورا کرنا لئے عیسیٰ نہیں ہے۔ ویچ ہاال کرنا کیا کے؟’’ مئے نہیں ہیسلا لائے لئے ہی بھی چرگی ٹھروں ناال سماشیا ریا ریا سی اتے مئے آپلنی یہ جنہا تے چرگی ٹھروں ویچا ر کیتا۔ اجڑ کاروہا ری ٹرے تے من پر صاہیا کرنا ہاالیاں لئے بھوٹ سا رہے بدلہ ہن، پر اجڑ ہی ایسی گول سوچ ہے کہ من پر صاہیا جاں میلہ ور سکھیاں ہاال دھیلماں جاں رنگا میں دنیا ایسہ ہے۔ مئے مان رہیں جاں دنیا ایسہ ہے۔ میں دنیا ایسہ ہے۔ دنیا ایسہ ہے۔ دنیا ایسہ ہے۔

مئے کیسے نہیں کوئی پہنچا جاں عیسیٰ پسند چھان دا ہوکم دے ہے دی کوئی پسند نہیں کر رہا؛ پر کیم ہاال دے کوئی ہی ہوئے، میرا کریں ہے کہ ٹوسیں ایسہ ویچا ر جڑو ر کرے کہ ٹھانڈی سببیت کیا دے ہے ناال ہے، عیسیٰ سٹائے درد ر کرے کہ ٹھانڈی سببیت کیا دے ہے ناال ہے۔ میرا ایسہ ہی کریں ہے کہ ایک ہاال ہیسلا لائے دے بھاگ دے کی جو ٹوسیں آپلنے آپ نہیں ہے۔ ایسہ ہی کریں ہے کہ ٹھانڈی سببیت کرنا نہیں ہے۔ اتے تاریخ گا عیل ہاال دے چھٹے چھٹے ہے تاں ٹوسیں بھاہر ڈل نہیں چل کے نہیں، نہیں کے جا رہے ہے۔ ایس تے پھیلیا کی بھدا ناال ٹھاڈا سببیت پوری ٹھروں ناال بھرا بھاہر ہوئے، نیکل آئی!

عیسیٰ نے ڈرے ب دی کیمیتگی لئے لگان تیاگا دیتی

دا عیسیٰ نے ساٹیل ٹے نسیاں، پھیلیا سوچی بھوکھی ہاال کیم کیتا⁸ نیسا نیسا ویچ عیسیٰ نے سوچی ہے۔ بھوکھیا اتے ڈرے ب کیتا سی۔ ابھیت ویچ ابھیت اسی گوہا ویچ عیسیٰ نے آپلنی لگان پا کے بھوکھی دے ریپ ویچ اگالے اঁٹ ٹے ہیچ دے ہے تاں ٹوسیں بھاہر ڈل نہیں چل کے نہیں، نہیں کے جا رہے ہے۔ ایس دے آادمی اتے عیسیٰ نہیں ہے۔ جا ہاال دے لئے کہ عیسیٰ بھاہر ڈل دیتی

ਕਰਦੇ ਸਨ (24: 17)। ਪਰ ਹੁਣ ਦਾਊਂਦ ਨੇ ਦੋਹਰੀ ਖੇਡ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ; ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਝੂਠ ਬਣ ਗਈ।

ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਦਾਊਂਦ ਨੇ ਆਕੀਸ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, ‘ਜੋ ਤੇਰੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿਚ ਮੈਂ ਦਯਾ ਜੋਗ ਹਾਂ ਤਾਂ ਓਹ ਸੈਨ੍ਹੂਂ ਦੇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਸੋਣ ਜੋਗ ਥਾਂ ਦੇ ਦੇਣ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੇਰਾ ਟਹਿਲੂਆ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਕਾਹੂਂ ਰਹੇ?’ (27: 5)। ਦਾਊਂਦ ਨੇ ਇਵੇਂ ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜੇ ਵਾਂਗ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਰਾਜੇ ਦੀਆਂ ਚੌਕਸ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ। ਝੂਠ ਅਤੇ ਫਰੋਬ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਣ ਲੱਗਾ।

ਆਕੀਸ ਨੇ ਦਾਊਂਦ ਨੂੰ ਗੱਥ ਦੇ ਦੱਖਣ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ¹⁰ ਸਿਕਲਗ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।¹¹ ਦਾਊਂਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਥੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਦਾਊਂਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿਛਾਜ਼ਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਬਰਬਾਦੀ ਕਰਕੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਮੱਛਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੇ ਸਨ ਬਲਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਰਵਨਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਦਾਊਂਦ ਅਰ ਉਹ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਗਸੂਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਜ਼ਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ ... ਅਤੇ ਦਾਊਂਦ ਨੇ ਉਸ ਦੇਸ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਅਤੇ ਤ੍ਰੀਮਤ ਪੁਰਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਜੜ, ਵੱਗ, ਖੋਤੇ, ਉਠ ਅਤੇ ਲੀਜੇ ਲੁੱਟ ਲਏ। ... (27: 8, 9)।

ਗਸੂਰੀ, ਗਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਅਮਾਲੇਕੀ ਲੋਕ ਸਿਕਲਗ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਗਸੂਰੀ ਲੋਕ ਫਲਿਸਤੀਨ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਘੁਮੱਕੜ ਲੋਕ ਸਨ।¹² ਗਜ਼ਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ ਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਅਮਾਲੇਕੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ। ਉਹ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਲੋਕ ਸਨ ਜੋ ਏਸਾਓ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸਨ (ਉਤਪਤ 36: 12, 16)। ਉਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਕੌਮ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।¹³ ਤਿੰਨੇ ਕੌਮਾਂ ਫਲਿਸਤੀਨ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਨ।¹⁴

ਕੋਈ ਤਰਕ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਂਦ ਨੇ ਉਹੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਾਫ਼ਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਆਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਦਾਊਂਦ ਨੇ ਇਹੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸ਼ਾਉਲ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਦਾ ‘ਸੱਤਿਆਨਾਸ’ ਕਰ ਦਿੱਤੇ (1 ਸਮੂਏਲ 15: 3, 8, 9)। ਪਰ ਵਚਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਂਦ ਵੱਲੋਂ ਮਰਦ-ਅੰਤਰਾਂ (ਅਤੇ ਸਾਇਦ ਹਰ ਬੱਚੇ) ਖੁਦਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਵੇਖੋ 27: 11: “ਅਤੇ ਦਾਊਂਦ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪੁਰਸ ਯਾ ਤ੍ਰੀਮਤ ਨੂੰ ਵੀ ਗਥ ਵਿਚ ਨਾ ਲਿਆਇਆ ਜੋ ਕਿਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾ ਬਖਰ ਜਾ ਦੇਣ ਭਈ ਦਾਊਂਦ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦ ਤੋੜੀ ਉਹ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਉਸ ਦੀ ਇਹੋ ਮਰਿਆਦਾ ਰਹੀ।” ਇਹ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਤਲ ਸੀ।

ਮੰਨ ਲਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਪਰੋਸ਼ਾਨ, ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਿਆਸੇ ਹੋ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਅੱਗੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਕਦਮ ਪੁੱਟਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾੜਬੜ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਸਿਰਫ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਭੌਂਕਣ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਉੱਡੀਆਂ ਇੱਲਾਂ ਦਾ

ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਬਾਹਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਦਬੁਦਾਰ ਅਤੇ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਵਗਦੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਾਹ ਰੋਕ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਕਦਮ ਅਗੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸੜਕ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਰਾਤ ਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਥਾਂ ਮਲਬੇ ਹੇਠ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੱਬੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਗਲੀ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਖੂਨੇ ਖੂਨ ਨਾਲੀ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਅਤੇ ਮਾਸਖੋਰ ਪੰਛੀ ਆਪਣੀ ਦਾਅਵਤ ਤੇ ਝਗੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਦੇ ਨਿੱਕਲਦੇ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨ ਉਲਟੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕ ਸਵਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਇਹ ਸਭ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ?’’

ਦਾਊਦ ਨੇ, ਹਾਂ ਉਸੇ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ’’ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਸਭ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਦਰਦਨਾਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਅੰਤ ਇੱਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੰਗ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਮਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਾਊਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਾ ਆਕੀਸ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਗੱਥ ਵਿਚ ਗਿਆ (ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ)। ਜਦ ਦਾਊਦ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਆਕੀਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ‘‘ਅੱਜ ਤੁਹਾਡਾ ਰਾਹ ਕਿੱਧਰ ਸੀ?’’ ਲਈ ਦਾਊਦ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, ‘‘ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੱਖਣ¹⁵ ਵੱਲ ਅਤੇ ਯਹਾਹਿਮਿਏਲੀਆ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਅਤੇ ਕੇਨੀਆਂ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ’’ (27: 10)।

ਇਹ ਬੇਰਸੇਬਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੀਨੈ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਥਾਂਵਾਂ ਤਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕਾ ਸੀ (ਅਤੇ ਹੈ)। ਯਹਾਹਿਮਿਏਲੀਆਂ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ‘‘ਕੇਦਰੋਨ’’ ਦੇ ਨੇੜਲਾ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫੇਰ ਯਹਾਹਿਮਿਏਲੀਆਂ ਦਾ ਕਾਲੇਬ ਵੰਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਗੂੜਾ ਰਿਸਤਾ ਸੀ (1 ਇਤਿਹਾਸ 2; ਗਿਣਤੀ 13; ਯਹੋਸ਼ੂਆ 14; 15)। ‘‘ਕੇਨੀਆਂ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ’’ ਬੇਰਸੇਬਾ ਦੇ ਪੂਰਬ ਦਾ ਉਬਦ ਖਾਬੜ ਇਲਾਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੇਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਵਕਤ ਤੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਰਿਸਤੇ ਸਨ; ਮੂਸਾ ਦਾ ਸਹੁਰਾ ਯਿਥਰੋ ਕੇਨੀ ਹੀ ਸੀ (ਨਿਆਈਆਂ 1: 16)।

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਕੀਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਕੀਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਆਕੀਸ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦਾਊਦ ਉਹਦੇ ਲਈ ਤੋਹਫਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਯਹੁਦਾ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹਦੀ ਦੱਖਣੀ ਹੱਦ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਕੀਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ‘‘ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਓਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਏਸ ਲਈ ਉਹ ਸਦਾ ਮੇਰਾ ਟਹਿਲੂਆ ਰਹੇਗਾ’’ (27: 12)। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਮਨ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਕਿੰਨਾ ਝੂਠਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਬੇਵੁਡ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਦਾਊਦ ਸਾਊਲ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲ ਦੇ ਕਾਰਣ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਦੀ ਭਲਿਆਈ ਦੇ ਬਦਲੇ ਬੁਰਿਆਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਆਕੀਸ ਨਾਲ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਕੀਸ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨ-ਨਵਾਜ਼ੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਮੌਜੂ ਕੇ ਦਿੱਤਾ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤਿਆਗੇ ਬਗੈਰ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੋਂ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਸੀਹੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹੋਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ, ‘‘ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੁਣੇ ਜਾਣਾ ਠੀਕ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਲਈ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਵੇ, ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵਾਂਗਾ।’’ ਲਿਖ ਕੇ ਰੱਖ ਲਵੇ: ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਭਾਗਵਿਤ ਹੋਏ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਰਹੋਗੇ।

ਉਸ ਨੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ

ਅਧਿਆਇ 28 ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੇ ਵਿਚ, ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਲੋਕ ਸ਼ਾਉਲ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀ ਛੋਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਲੜਾਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਕੀਸ਼ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘‘ਤੂੰ ਸੱਚ ਜਾਣ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਅਤੇ ਤੇਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ’’ (28: 1)। ਪੁਰਾਣੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿਚ ਪੂਰਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੇਦੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਜੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਦਾਊਦ ਦੀ ਇਸ ਉਲਥਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਆਕੀਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਾਊਦ ਦਾ ਫਰੇਬ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਾਊਦ ਦਾ ਉਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਵਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਭਾਵ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਗੱਲ ਕਾਹਦੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੌਸਤ ਯੋਨਾਥਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਲੜਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਤਾਨ ਜਦ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਦਾਊਦ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ: ‘‘ਤੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਲੂਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਤੇਰੇ ਟਹਿਲੂਏ ਕੋਲੋਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ’’ (28: 2)। ਆਕੀਸ਼ ਨੇ ਦਾਊਦ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਤਾਂ ਸਦਾ ਦੇ ਲਈ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਦਾ ਰਾਖਾ ਬਣਾਵਾਂਗਾ’’ (28: 2)। ਦੂਜੇ ਸਥਦਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਤੇ ਯਕੀਨ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।’’ ਪਰ ਦਾਊਦ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ’’ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੌਣ ਜਾਣੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕੀ ਸੀ? ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਦੂਰ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਸੁਨੇਮ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਛੋਜਾਂ ਇੱਕਠੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ (28: 4)। ਜਦ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਗਿਲਬੋਆ ਪਹਾੜ ਦੀਆਂ ਢਲਾਨਾਂ ਤੇ, ਯਿਜ਼ਰਾਏਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਘਾਟੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਛਾਊਣੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ (28: 4; 29: 1 ਵੀ ਵੇਖੋ)। ਅਧਿਆਇ 29 ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੇ, ਫਲਿਸਤੀ ਛੋਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਟੁਕੜੀ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਇਤ 2 ਵਿਚ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਆਕੀਸ਼ ਦੇ ਛੋਜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਫੇਕ ਤਕ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੇ ਰਹੇ, ਜੋ ਸੁਨੇਮ ਤੋਂ ਚਾਲੀ ਕੁ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਟੁਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਕ ਗਏ (29: 1)।

ਅਫੇਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲੱਗੇ (ਵੇਖੋ 1 ਸਮੂਏਲ 30: 1)। ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲੱਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੌਹਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ: ‘‘ਕੀ ਕਰਾਂ? ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਆਦਮੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਲੜ ਸਕਦੇ। ... ਸਾਇਦ ਅਸੀਂ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਸ਼ਾਉਲ ਜਾਂ ਯੋਨਾਥਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦੇ। ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ... ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਦ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਜਾਈਏ ਤਾਂ, ਮੇਰੇ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਉਲ ਦੀ ਛੋਜ ਦੇ ਅੱਗੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗੀ, ਜਦ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਉਲ ਦੀ ਛੋਜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਾਂਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਨੂੰ ਮਾਰ

ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਦੀ ਥਾਂ ਦੋ ਛੌਜਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ... ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਆਕੀਸ਼ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਜੇ ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਛੌਜ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਟੁੱਟ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸੱਤਿਆਨਾਸ ਕਰ ਦਿੰਦੀ। ... ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਲੜਨ ਦਾ ਨਾਟਕ ਕਰੀਏ ਪਰ ਲੜੀਏ ਨਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਪਣਾ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਤਮਘਾਤ ਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ। ... ਕੀ ਕਰਾਂ? ਕੀ ਕਰਾਂ? ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ? ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ!''

ਅਫੇਕ ਵਿਚ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਟੁਕੜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ, ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਜਰਨੈਲਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਆਕੀਸ਼ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਆਕੀਸ਼ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ:

ਤਦ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਥਰਾਨੀਆਂ¹⁶ ਦਾ ਇੱਥੇ ਕੀ ਕੰਮ? ਆਕੀਸ਼ ਨੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਭਲਾ, ਇਹ ਦਾਊਦ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਾਉਲ ਦਾ ਟਹਿਲੂਆ ਨਹੀਂ ਜੋ ਐਨੋਂ ਦਿਨਾਂ ਅਤੇ ਐਨੋਂ ਵਰਿਹਾਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੈ¹⁷ ਅਤੇ ਜਦ ਦਾ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਪਿਆ ਹੈ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖੋਟ ਨਹੀਂ ਡਿੱਠਾ? (29: 3)।

ਆਕੀਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਇੱਤੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ: ''ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਪਿਆ ਹੈ।'' ਦਾਊਦ ਨੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਵਿਚ ''ਇਕ ਚਲਾਕ ਛੌਜੀ ਦੀ ਚਾਲ'' ਜਾਂ ''ਇਕ ਵਿਹਾਰਕ ਚਾਲ'' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚੀ ਹੋਵੇਗੀ; ਆਕੀਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ''ਭਗੋੜਾਪਣਾ'' ਆਖਿਆ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦਾਂ ਬਾਰੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਮਾਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਸਾਥੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਸਾਫ਼ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਹੀ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ''ਨਾਮੁਕਿੰਨ ਮਕਸਦ'' ਨੂੰ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਛੌਜ ਦੇ ਜਰਨੈਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਦਾਊਦ ਲਈ ਆਕੀਸ਼ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਹਾਕਮ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।¹⁸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਕੀਸ਼ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ''ਇਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਮੋੜ ਦਿਓ'' (29: 4)।

ਆਕੀਸ਼ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ¹⁹ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੱਕ ਦੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਛੌਜ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਕਾਰਣ ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਅਪਸੱਟਤਾ ਸੀ: ''ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਕੀਸ਼ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ... ਮੈਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਦ ਦਾ ਅੱਜ ਤੋੜੀ ਤੈਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਕੀ ਡਿੱਠਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਨਾ ਜਾਵਾਂ?'' (29: 8)। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ''ਆਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ'' ਆਕੀਸ਼ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸਾਉਲ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ।²⁰

ਦਾਊਦ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਮਤਲਬ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਗੁਆਇਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਉਲ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ।²¹

ਘਰ ਪਰਤਣ ਤੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਜੁਰੂ ਬੜੇ ਸਕੂਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਆਕੀਸ਼ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਚਾਪਲੂਸੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਅੰਤਹਕਰਣ ਦੂਖੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ।²²

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾ ਛੱਡੋ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਨਹੀਂ; ਤੁਸੀਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੀ ਮੰਨੋ ਜਾਵੇਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਭੁਝ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਨਾਕਾਮੀ ਹੀ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਓ ਤਾਂ ਜੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕੋ, ‘‘ਮੈਂ ਖਰਾ ਹੀ ਚੱਲਿਆ ਹਾਂ’’ (ਜ਼ਬੂਰ 26: 1-4)।

ਬਦਤਰ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਖਾਤਰ ਉਸ ਨੇ ਬੁਰੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ

ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਸੀ।

ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਅੱਪੜੇ ਤਾਂ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਨੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲੋਂ ਸਿਕਲਗ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਕਲਗ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਅੰਗ ਨਾਲ ਸਾੜ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ। ... ਸੋ ਜਦ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਤਾਂ ਵੇਖੇ, ਉਹ ਅੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸਾਰੇ ਬੰਬੂਏ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ... ਦਾਉਦ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਪਤਨੀਆਂ ... ਬੰਧਨਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਸਨ (30: 1-3, 5)।

ਸਿਕਲਗ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਦਾਉਦ ਰੋਜ਼ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਯਾਦ ਹੈ? ਦਾਦੀ ਦੱਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਜੈਸੀ ਕਰਨੀ, ਵੈਸੀ ਭਰਨੀ।’’ ਯਹਦੂਆ ਅਤੇ ਡਲਿਸਤੀਨ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ²³ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਕਲਗ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਦੇ ਫੂਕ ਫੂਕ ਕੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ ਕਿ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਹੀ ਅੰਗਜ਼ਨੀ ਅਤੇ ਕਤਲੇਅਾਮ ਲਈ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਸਨ।

ਅਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਦੌੜਾਓ। ਅਫੇਕ ਤੋਂ ਸਿਕਲਗ ਸੱਤਰ ਤੋਂ ਅੱਸੀ ਮੀਲ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦਾ ਇਹ ਬੜਾ ਅੰਖਾ ਸਫਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਨਾਲ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਘਰ ਪੁਰੀਚਣ ਤਕ ਬੱਕ ਕੇ ਚੁਰ ਚੁਰ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਆਖਰੀ ਚੋਟੀ ਤੇ ਪੁਰੀਚਣ ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਥੋਂ ਸਿਰਫ ਖੰਡਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਯੁਆਂ ਨਿੱਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਢਲਾਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਕੇ ਪੂੰਦੇ ਅਤੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਭਰਲਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਹਵਾ ਅਤੇ ਉੱਡਦੀਆਂ ਚੰਗਿਆਜ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਖਤਰਨਕ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਗਰਮ ਸੁਆਹ ਦੇ ਢੇਰ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਮਾਰਿਦਿਆਂ, ਲੱਭਦੇ ਰਹੇ ਜਦ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਛਾਲੇ ਨਹੀਂ ਪੈ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹ ਬੱਕ ਕੇ ਚੁਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੇ ਕੱਜਲ ਅਤੇ ਸੁਆਹ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੋਸੇ-ਕੋਸੇ ਹੰਜੂ ਵਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ‘‘ਤਦ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਲੋਕ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਹੋਏ ਜੋ ਹੋਰ ਹੋਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਰਿਹਾ’’ (30: 4)।

1993 ਦੇ ਸਿਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਇਹ ਲਿਖਦਿਆਂ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਅੰਗ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਸਿਰਫ ਨੀਹਾਂ ਤੋਂ

ਥੋੜ੍ਹੇ ਉੱਚੇ ਮਕਾਨ ਲੱਭਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਮਾਰਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਅਸੀਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਡਾ ਸਭ ਕੁਝ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ।’’ ਕਈ ਤੱਂ ਬੇਹੋਜ਼ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਖਤਰਨਾਕ ਅੱਗ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਿੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਲੱਭਦੇ ਵੇਖਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਪਰ ਸਿਕਲਗ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਲੋਕ ਦਾਉਦ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾਉਦ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਈਆਂ: ‘‘ਜੇ ਅਸੀਂ ਯਹੂਦਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਾ ਹੁੰਦਾ!'; ‘‘ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਡੱਡ ਦਿੰਦਾ!'; ‘‘ਸਾਰਾ ਕਸੂਰ ਦਾਉਦ ਦਾ ਹੀ ਹੈ!'' ਆਇਤ 6 ਵਿਚ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ‘‘ਦਾਉਦ ਵੱਡਾ ਔਖਾ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂ ਜੇ ਲੋਕ ਉਹਨੂੰ ਵੱਟੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਉਪਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਭੇ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਸਨ।’’ ਇਸ ਵਾਕ ਅੰਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਦਾਉਦ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।’’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾਉਦ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਇਕੱਲਾ ਪੈ ਗਿਆ, ਜਿੰਨਾਂ ਉਹ ਅਦੂਲਾਮ ਦੀ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਪਿਆ ਸੀ (ਜ਼ਬੂਰ 142:4)। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤਿਆਂ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਉਹਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਰਿੜ੍ਹਦੇ ਸਨ; ਹੁਣ ਉਹ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕੀ ਛੇ ਸੌ ਗੁਸੈ ਨਾਲ ਭਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਾਉਲ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਤਾਂ ਫਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਫੌਜ ਹੱਥਾਂ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਉਜਾੜ੍ਹ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਛੱਡਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਰੌਸਨੀਆਂ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਭੀੜ ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਜਦ ਉਹ ਜੰਗਲੀ, ਖਤਰਨਾਕ ਸੂਰਾਂ ਦੇ ਵਾੜੇ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਿਆ ਸੀ¹⁴ ਜੋ ਆਪਣੀ ਹੌਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹਦੇ ਖਾਣਾ ਖੋਰ ਲੈਣ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਘੂਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਕਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੇਡਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ; ਨਸੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਨੰਦ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਘਰੋਂ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਅਜਾਦੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕੱਲੇਣ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸਾ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਲੈਣਾ ਰਾਹਤ ਭਰਿਆ ਲਗਦਾ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੀਰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ!'' ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੇ ਧੋਖੇ ਵਿਚ ਨਾ ਆਓ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਮੁਸੀਬਤ ਖਾਤਰ ਨਾਪਸੰਦ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓਗੇ!

ਉਸ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਪਸੰਦ ਥਾਂ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਬਲਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ (30:2, 3)। ਦਾਉਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਛੇ ਸੌ ਜਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਹ ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਨਕਾਰਾ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਹੋਵੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਟੁਕੜੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸਨ (2 ਸਮੂਏਲ 23:13-17)। ਦਾਉਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਦਾਉਦ ਵੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਵਧਣ ਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਕਬੀਲਿਆਂ

ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆ ਗਏ²⁵ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕਾਫਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਅਖੀਰ ਅੰਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਸੱਤਿਆਨਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਮੈਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।’ ਜਦ ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਉਜਾੜ੍ਹੂ ਪੁੱਤਰ ਘਰਾਂ ਦੂਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਦੁਖੀ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ, ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਦਾਉਦ ਵਾਂਗ, ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਫਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ‘ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ?’

ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੇ ਆਰਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇ, ਪਰ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਸ ਰਾਹਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੋ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋ।

ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ (1 ਸਮੁਏਲ 30:6-31)

ਖੁਦਾ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਡੇਗਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਗੋਡਿਆਂ ਤੇ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖਲੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕੀ ਛੇ ਸੌ ਬੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਪੇਰਣ, ਉਹਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋਣ ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਦੀ ਅੱਧੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ: ਖੁਦਾ ਦਾ ਨਾਂ। 30:6 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ‘ਪਰ ਦਾਉਦ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਕੀਤਾ।’ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਉਦ ਦੇ ਰਿੰਮਤ ਛੱਡਣ ਤੇ ਯੋਨਾਥਾਨ ਨੇ ‘ਉਹਦਾ ਹੱਥ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵਿਚ ਤਕੜਾ ਕੀਤਾ [ਮੂਲ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ] ਸੀ (23: 16)।’ ਹੁਣ ਦਾਉਦ ਦੇ ਕੋਲ ਯੋਨਾਥਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ,²⁶ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਅਫਸੀਆਂ 3: 20)।

ਜਦ ਦਾਉਦ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਬੇਹਤਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਜੇ ਜਿੰਦਾ ਸਨ²⁷ ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫੌਜ ਅਜੇ ਜਿੰਦਾ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਫਲਿਸਤੀਨ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ: ਉਸ ਨੇ ‘ਯਹੋਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ’ (30: 7, 8)। ਉਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਮੈਂ ਉਸ ਦਲ ਦੇ ਮਗਰ ਪਵਾਂ ਕਿ ਨਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪੜਾਂਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ?’ ਖੁਦਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ‘ਮਗਰ ਪੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅੱਪੜੇਂਗਾ ਅਤੇ ਨਿਸੰਗ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਛੁਡਾ ਲਵੇਂਗਾ’ (30: 8)। ਦਾਉਦ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਮੁਰਾਦ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ।

ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਕਾਰ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਦਵਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ, ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਚੁਕ ਲਏ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਨੂੰ ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਪਏ ਸਨ। ਪਰ ਆਦਮੀ ਚੂਰ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਬੋਡੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦੋ ਸੌ ਜਣੇ ਹਿੰਮਤ ਹਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨ।²⁸ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਮਾਲੇਕੀ ਕਿੱਥੇ ਹਨ; ਪਰ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬਚੇ ਹੋਏ ਚਾਰ ਸੌ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਿਆ।

ਉਹਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ। ਉਹਨੂੰ ਇਕ ਮਿਸਰੀ ਗੁਲਾਮ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਮਾਲੇਕੀ ਮਾਲਿਕ ਨੇ ਤਿਆਗ ਕੇ ਮਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੱਕਾ ਫਲ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਗੀ ਆ ਗਈ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਉਸ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਛਤਹਿ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਅਮਾਲੇਕੀ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਲੈ ਗਿਆ।²⁹

ਅਮਾਲੇਕੀ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਖੁਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਖਾ ਪੀ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਬ ਮੌਜ ਮਸਤੀ ਕੀਤੀ। ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤਕ ਅਰਾਮ ਕੀਤਾ।³⁰ ਫਿਰ ਜਦ ਦੁਸ਼ਮਣ ਢਿੱਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸੀ, ³¹ ਪਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਹ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਊਦ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉੱਤੋਂ ਛਤਹਿ ਪਾ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ‘‘ਸਭ ਕੁਝ ਛੁਡਾ ਲਿਆਵੇਗਾ’’ ਅਤੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੋਇਆ।

ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਅਮਾਲੇਕੀ ਲੈ ਗਏ ਸੇਵ ਦਾਊਦ ਨੇ ਸਭ ਛੁਡਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੁਡਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਸਤ ਦਾ ਘਾਟਾ ਨਾ ਹੋਇਆ ਨਾ ਨਿੱਕੀ ਨਾ ਵੱਡੀ, ਨਾ ਧੀ ਨਾ ਪੁੱਤਰ, ਨਾ ਲੁੱਟ ਨਾ ਕੋਈ ਵਸਤ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਲੁੱਟੀ ਸੀ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਮੌੜ ਲਿਆ (30: 18, 19)³²

ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਦਾਊਦ ਉੱਤੋਂ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸਨ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਰ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਊਦ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਪੁਕਾਰ ਉੱਠੇ, ‘‘ਇਹ ਦਾਊਦ ਦੀ ਲੁੱਟ ਹੈ’’ (30: 20)। ਪਰ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਲੁੱਟ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਸੀ ਉਹ ਕਟਕ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ’’ (30: 23)। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਮਾਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸੌ ਜਣਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੰਡਿਆ ਜਿਹੜੇ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ।³³ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ ਸਨ।³⁴

ਜਦ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸੁਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਖੁਦਾ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਜਾੜ੍ਹ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਆਰ ਭਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਦਾਊਦ ਫੇਰ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਪਰਤ ਆਇਆ ਸੀ।

ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਖਦਾ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝੇ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਅਸੀਂ ਚਾਹੀਏ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਆਪੇ ਬਰਕਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ, ਬਾਈਬਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਫ਼ ਦੱਸਦੀ ਹੈ

(ਇਬਰਾਨੀਆਂ 6:4-6; 10:23-31; ਆਦਿ)। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਭੁਦਾ ਵੱਲ ਪਰਤ ਆਓ। ਉਜਾੜ੍ਹ ਪੁੱਤਰ ਵਾਂਗ ਜਿਹੜਾ ‘ਆਪਣੇ ਅਧੇ ਵਿਚ ਆਇਆ’ ਸੀ (ਲੂਕਾ 15:17), ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚਲੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਵੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਤੌਬਾ ਕਰੋ (ਲੂਕਾ 15:17-19, 21) ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਓ। ਭੁਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ!

ਘਰ ਪਰਤਣਾ (2 ਸਮੂਏਲ 2:1-4)

ਪਿਛਲੀ ਚਰਾਂਦ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਇਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੀ; ਗੋਲੀਅਬ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤਕ ਭਗੋੜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬਕ ਬੜੀ ਮੁਸਕਿਲ ਨਾਲ ਸਿੱਖੇ ਸਨ। ਉਹਨੇ ‘‘ਠੋਕਰਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ’’ ਤੋਂ ਆਨਰਜ਼ ਵਿਚ ਡਿਗ੍ਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਨਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਸੀ।

2 ਸਮੂਏਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਦਾਉਦ, ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ³⁵ ਉਹ ਉੱਥੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਰਹੇ, ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਫੇਰ ਤੋਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਟੁੱਟੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਪੱਥਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਤੰਜੇ ਦਿਨ ਇਕ ਅਮਾਲੇਕੀ³⁶ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਹਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮਦਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਉਲ ਅਤੇ ਯੋਨਾਥਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ।³⁷ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਬੜੇ ਦੁਖੀ ਹੋਏ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਸਾਉਲ ਅਤੇ ਯੋਨਾਥਾਨ ਲਈ ‘‘ਹਾਏ ਸੂਰਬੀਰ ਕਿੱਕਰ ਡਿੱਗ ਪਏ! ’’ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਇਕ ਵੈਣ ਲਿਖਿਆ।³⁸

ਸਾਉਲ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਦਾਉਦ ਲਈ ਦੋ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗਏ। ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਜਾਦੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ। ਸਾਉਲ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਭੱਜਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਦੂਜਾ ਇਸ ਨਾਲ ਮਹਿਲ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ। ਦਾਉਦ ਹੁਣ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ‘‘ਬੇਸ਼ਕ ਭੁਦਾ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ,’’ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਉਹ ਘਰ ਪਰਤ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਾਉਦ ਜਿਹੜਾ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾ ਲਵਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਭੁਦਾ ਦੀ ਇਹੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ।’’ ਭਗੋੜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਸਬਕ ਸਿੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਗੂ ਬਣਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਦਾਉਦ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਭਈ ਮੈਂ ਯਹਦਾਰ ਦੇ ਨਗਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵਾਂ? ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਚੜ੍ਹ ਜਾ! ਜਦ ਦਾਉਦ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂ? ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਹਬਰੋਨ ਵੱਲ। ਸੋ ਦਾਉਦ ਉੱਥੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਪਤਨੀਆਂ ... ਵੀ ਸਨ। ਦਾਉਦ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੱਬਰਾਂ ਸਣੇ ਉਤਾਰਾਂ ਲੈ ਆਇਆ ਸੇ ਓਹ ਹਬਰੋਨ ਦਿਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆਣ ਵੱਸੇ (2:1-3)।

ਹੈਬਰੋਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਹਿਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਉਦ ਲਈ ਤੋਹਹੇ ਭੇਜੇ ਸਨ (1 ਸਮੂਏਲ 30:31), ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਾਜਪਾਨੀ ਬਣਨਾ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਘਰ ਆ ਗਿਆ, ਘਰ ਜੋ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਾਰ

ਉਜਾੜ੍ਹ ਪੁੱਤਰ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਊਦ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ (2 ਸਮੂਏਲ 2: 4)। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਿਲੇਗੀ।

ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਘਰ ਆਉਣ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਇਕ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਜਾਣਾ ਨਾ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਅਜ਼ਾਮਾਇਸ਼ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਜਾੜ੍ਹ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਬਕ ਮਿਲੇਗਾ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਹਰ ਕੋਈ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੂਹਾਨੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਰਨ ਹੈ, ‘‘ਤੌਬਾ ਕਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰ; ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾ’’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:22; ਯਾਕੂਬ 5:16)। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਵਾਪਸ ਆ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਆ ਜਾਓ! ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਰੁਕ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਾ ਜਾਓ!

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

‘‘ਦਾਊਦ ਦੇ ਡਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਐਨਾ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1 ਸਮੂਏਲ 27:7 ਦੀ ਮੂਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ‘‘ਦਿਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ’’ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ‘‘ਇਕ ਸਾਲ ਅਤੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ’’ ਹੈ ਪਰ ਸੰਕੇਤ ਲੇਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤ 7 ਸਿਰਫ਼ ਦਾਊਦ ਦੇ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਕਹਾਣੀ ਤਕ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੇ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਲ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ NASB ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਾਣੀਬਲ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੇ ਡਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੋਲਾਂ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਹੈ।¹ ਸ਼ਹਿਰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ (ਤੁਲਨਾ ਯਹੋਸ਼ੂਆ 13:3)। ਯਹੂਦਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ (ਨਿਆਈਆਂ 1:18, 19), ਪਰ ਯਹੂਦਾਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਸਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕੱਢ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਜਾ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠਲੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ (ਨਿਆਈਆਂ 1:19)। ਪੰਜ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਫੇਰ ਤੋਂ ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ (ਨਿਆਈਆਂ 3:1 ਤੋਂ)।² ਤੁਲਨਾ 1 ਸਮੂਏਲ 5:1-2. ਪਰ ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਐਨੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਆਈਆਂ ਕਿ ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਨੇ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੀਤੀ (1 ਸਮੂਏਲ 6)।³ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਲਈ ਆਪਣੇ ਛੇ ਸੌ ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਉਪਆ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾਊਦ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਬੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੂੰ ਇਹੀ ਫਿਕਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਲ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।⁴ ਕੈਨਿਸ ਬਾਰਕਰ, ਸਾਧਾਰਣ ਅੰਕ, ਦ NIV ਸਟਡੀ ਬਾਣੀਬਲ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਵੈਧਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਨਗਨ: 1995), 415।⁵ ਵੱਧੇਰੇ ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਆਕੀਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ

ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਊਦ ਉਦੋਂ ਤਕ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਆਕੀਸ ਨੂੰ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਲੁੱਟ ਦੇ ਮਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇ। ⁷ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲੋਕਿਕ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਸਿਰਫ ‘‘ਮਨ ਪਰਚਾਵੇ ਦਾ ਜਾਦੂ’’ ਹੈ। ⁸ਇਸਰਾਏਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੋਕ, ਭਾਗ-1 ਵਿਚ ‘‘ਮਾੜੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਜਿੰਦਾ ਰਹਿਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ’’ ਪਾਠ ਵੇਖੋ। ⁹ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਲਗਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਕੀਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਦਾਊਦ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਥੋਂ ਗਿਆ ਹੈ (1 ਸਮੂਏਲ 27:11)। ¹⁰ਸਿਕਲਗ ਫਲਿਸਤੀਨ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹੜੀਆਂ ਦੇ ਹੇਠ ਇਕ ਸਰਹੰਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ। ਮੂਲ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਮਿਓਨ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਯਹੋਸੁਆ 19:5), ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਯਹੂਦਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ (ਯਹੋਸੁਆ 15:31)। ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਫਲਿਸਤੀਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾ ਤੋਂ ਬੋਹਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਭੁਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਸਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

¹¹ਲੋਖਰ ਨੇ ਇਕ ਸੰਪਾਦਕੀ ਟਿੱਪਣੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ, ‘‘ਮੈਂ ਸਿਕਲਗ ਅੱਜ ਤੌੜੀ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਹੈ’’ (1 ਸਮੂਏਲ 27:6)। ਜੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਦਾ ਭਾਗ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ¹²ਵੇਖੋ ਯਹੋਸੁਆ 13:2. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਰਦਨ ਦੇ ਪੁਰਬ ਵਿਚ, ਉੱਤਰੀ ਕਨਾਨ ਦੇ ਬਾਸਿੰਦੇ ਗੱਸੂਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਉਲਝਾਇਆ ਜਾਵੇ (2 ਸਮੂਏਲ 15:8)। ¹³1 ਸਮੂਏਲ 30 ਵਿਚਲੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ। ਜੇ ਸਾਊਲ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਸਭ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ (1 ਸਮੂਏਲ 15:7-9)। ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਸੂਰ’’ ਤਕ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 15:7)। ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਤਕ ਹੀ ਸੀ। ¹⁴ਅਮਾਲੇਕੀ ਕੁਚ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਗੀ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਨ (ਭੁਚ 17:8-16) ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਬੀਯਾਹ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਤਕ ਰਹੇ ਸਨ (ਤੁਲਨਾ 1 ਇਤਿਹਾਸ 4:41, 43)। ¹⁵ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਬਾਈਬਲ NASB ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਨਗੋਵ/ਨਗੋਬ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਦੇਸ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ‘‘ਦੱਖਣ ਵੱਲ’’ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਲਈ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ‘‘ਨਗੋਬ’’ ਆਇਆ ਹੈ – ਅਨੁਵਾਦਕ। ¹⁶‘‘ਇਬਰਾਨੀਆਂ’’ ਇੱਥੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥ ਤੇ ਬਗੜਾ ਹੈ। ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਹੀ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਰਾਏਲੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ‘‘ਇਸਰਾਏਲੀ’’ ਹੀ ਅਖਵਾਉਣਾ ਪੰਜਦ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ‘‘ਇਬਰਾਨੀ’’ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ¹⁷ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ‘‘ਦਿਨ ਅਤੇ ਸਾਲ’’ ਇਕ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਕਈ ਸਾਲ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ‘‘ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ’’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ 1 ਸਮੂਏਲ 27:7 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ‘‘ਇਕ ਵਰ੍ਹਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ’’ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। NIV ਵਿਚ ‘‘ਇਕ ਸਾਲ’’, NEB ਵਿਚ ‘‘ਇਕ ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ’’ ਹੈ। ¹⁸ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਗੀਤ ‘‘ਦਾਊਦ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਨੂੰ [ਮਾਰਿਆ ਹੈ]’’ ਅਜੇ ਵੀ ਯਾਦ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 29:5)। ਇਕ ਪਹਿਲੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀਨੀ ਛੋਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋ ਗਏ ਸਨ (1 ਸਮੂਏਲ 14:21); ਹੁਣ ਉਹ ਢੁਬਾਰਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦਾਊਦ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਬਣਨ ਲਈ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ¹⁹ਆਕੀਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਹੈਰਾਨੀਜ਼ਨਕ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਨਾਲ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ: ‘‘ਯਹੋਵਾ ਦੀ ਸਹੁੰ ...’’ (1 ਸਮੂਏਲ 29:6)। ਇੱਥੇ ‘‘ਯਹੋਵਾ’’ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਂ ‘‘ਯਾਹਵੇਹ’’ ਲਈ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਆਕੀਸ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਊਦ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ²⁰1 ਸਮੂਏਲ 29:10 ਵਿਚ ‘‘ਅਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਟਹਿਲੂਆਂ ਸਣੇ ਜੋ ਇੱਥੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਆਏ ਹਨ’’ ਕਹਿ ਕੇ ਆਕੀਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਭਲਾ ਉਹ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਵਿਚ ‘‘ਮਾਲਕ’’ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਸਨ (1 ਇਤਿਹਾਸ 12: 19-21) ਭਾਵ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਸੇਵਕ ਸਨ।

²¹ 1 ਸਮੂਏਲ 29: 11 ਵਿਚ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਯਿਜ਼ਰਾਇਲ ਵੱਲ ਚੜ੍ਹੋ।’’ ਇੱਥੇ ਹੀ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਡੇਰੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ (29: 1)। ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀ ਗਿਲਬੋਏ ਪਹਾੜ ਵੱਲ ਨੱਸ ਗਏ ਸਨ (1 ਸਮੂਏਲ 31: 1), ਜਿਥੇ ਸ਼ਾਉਲ ਅਤੇ ਯੋਨਾਥਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ (2 ਸਮੂਏਲ 1: 21 ਵੀ ਵੇਖੋ)। ²² ਆਕੀਸ਼ ਨੇ ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਕਸੁਰ ਸੀ, ਦਾਊਦ ਨੂੰ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੂਤ’’ (1 ਸਮੂਏਲ 29: 9) ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ। ²³ 1 ਸਮੂਏਲ 30: 14, 16, 24. ਕਰੇਤੀ (ਕਰੇਤੇ ਦੇ ਟਾਪੂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ) ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸਨ (ਧਿਜਕੀਏਲ 25: 16; ਸਫ਼ਨਯਾਹ 2: 5; ਆਦਿ)। ‘‘ਕਾਲੋਬ ਦੇ ਦੱਖਣ’’ ਹਿਬਰੋਨ ਦਾ ਦੱਖਣੀ ਇਲਾਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ²⁴ ਇਹ ਉਹ ਮੌਟੇ, ਆਲਸੀ ਸੂਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ। ਤਿੱਖੇ ਪਤਲੇ ਬਲੇਡ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਦਾ ਹੱਥ ਕੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ²⁵ 1 ਇਤਿਹਾਸ 12: 1, 19, 20 ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਦਾਊਦ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਸੀ ਤਾਂ ਬਿਨਯਾਮੀਨ ਅਤੇ ਮਨੱਸ਼ਹ ਦੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆਏ ਸਨ। ਉਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਆਇਤ 22 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ‘‘ਅਰ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਲੋਕ ਦਾਊਦ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੋੜੀ ਜੋ ਉਹ ਸੈਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵਾਂਗੂ ਵੱਡੀ ਬਣ ਗਈ।’’ ²⁶ ਯੋਨਾਥਾਨ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਮੌਤ ਨਾਲ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ²⁷ 1 ਸਮੂਏਲ 30: 2 ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਾਊਦ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਸ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਮਾਲੇਕੀ ਦਾਊਦ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਕਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਲੈ ਗਏ।’’ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਨੇ ਸਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਵੇਚ ਸੁਟਣ ਦੀ ਯੋਣਣਾ ਬਾਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਰੱਖੀ। ²⁸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਣ ਲਈ ਸਿਕਲਗ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ²⁹ ਇਹ ਦਾਊਦ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ³⁰ 1 ਸਮੂਏਲ 30: 17 ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸਬਦ ‘‘ਤਰਕਾਲਾਂ’’ ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਮੁੰਹ ਹਨੋਰੇ’’ ਜਾਂ ‘‘ਸ਼ਾਮ’’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਹੂਦੀ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੂਰਜ ਭੁੱਬਣ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਾਊਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਹ ਹਨੋਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਹੋਣ ਤਕ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ‘‘ਅਗਲਾ ਦਿਨ’’ ਹੈ, ਤਕ ਲੜਦਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

³¹ ਛੋਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ (1) ਉਹ ਛੇ ਸੌ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਗਏ ਸਨ, (2) ਉਹ ‘‘ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਖਿੱਚੇ ਹੋਏ ਸਨ’’ (1 ਸਮੂਏਲ 30: 16) ਅਤੇ (3) ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਰਥ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 400 ਆਦਮੀ (1 ਸਮੂਏਲ 30: 17) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਸਨ। ³² ਇਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਆਲੇ ਢੁਆਲੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਦਾਊਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ, ਅੱਖੀਰ ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਿਆ। ³³ ਭਾਵੇਂ ਗਿਣਤੀ 31: 27 ਵਿਚ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਰੁਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਯਹੋਸ਼ਾ 22: 8 ਵੀ ਵੇਖੋ), ਦਾਊਦ ਦੀ ਛੋਜ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸੌ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਦੇਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ‘‘ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ’’ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਤੁਲਨਾ 1 ਸਮੂਏਲ 30: 25)। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਬੁਰਤ ਘੱਟ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਬਾਈਬਿਲ ਵਿਚ 30: 24 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਲੇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਇਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ³⁴ 1 ਸਮੂਏਲ 30: 26-31 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਅ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਤਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ

ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ‘ਜਿਥੇ ਜਿਥੇ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਲੋਕ ਭੌਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ’ (ਆਇਤ 31), ਭਾਵ ਉਹ ਸਭ ਥਾਂਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਾਉਦ ਦੇ ਭਰੌੜਾ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋੜੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤੋਹਫੇ ਭੇਜ ਕੇ ਦਾਉਦ ਨੇ ਕਈ ਕੇਮ ਕੀਤੇ; ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ‘‘ਧੰਨਵਾਦ’’ ਆਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਵੈਰੀ’’ (ਆਇਤ 26) ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਵੀ ਵੈਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਤਕ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।³⁵ ਮੂਲ ਵਿਚ 1 ਅਤੇ 2 ਸਮੂਏਲ ਇੱਕੇ ਹੀ ਕਿਤਾਬ ਸੀ। 2 ਸਮੂਏਲ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।³⁶ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਮਾਲੇਕੀ ਉੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਦਾਉਦ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਦੀ ਜੰਗ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।³⁷ ਇਸ ਅਮਾਲੇਕੀ ਨੇ ਜਥੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਉਲ ਦੀ ਬੇਤਤੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ 1 ਸਮੂਏਲ 31:4 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਉਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ। ਇਸ ਅਮਾਲੇਕੀ ਨੇ ਦਾਉਦ ਤੋਂ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਾਉਲ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਾਉਲ ਦਾ ਮੁਕਟ ਅਤੇ ਕੰਗਣ ਚੁਗ ਲਿਆ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਮਾਰਨ’’ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਸੋ ਅਮਾਲੇਕੀ ਦੇ ਝੂਠ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੀ ਥਾਂ ਮੌਤ ਮਿਲੀ।³⁸ ਇਸਰਾਏਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੋਕ, ਭਾਗ 1 ਵਿਚ ‘‘ਯੋਨਾਥਾਨ: ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਇਕ ਦੋਸਤ’’ ਅਤੇ ‘‘ਜਦ ਦਿਲ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰੇ’’ ਪਾਠ ਵੇਖੋ।